

1935

Kõige soodsamalt ostate
igasuguseid

kuld-, hõbe- ja kristallasju ning kelli

Ferd. Lepiku

kella- ja kullasepa ärist Tartus, Promenadi tän. 3.
Telef. 31.

Tellimised ja parandustööd täidetakse asjatundlikult
omas töökojas.

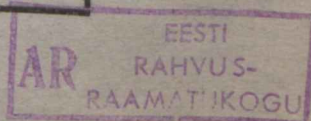
Kooliõpilastele hinnaalandus.

1935. a. UUDISTEUSED:

R. Haava: Laulan oma Eesti laulu. Luuletused	Hind Kr.	1.—
O. Luts: Kuningakübar.		
Mälestusi VII	" "	3.75
Fr. Tuglas: Kriitika I. Teine täiendatud trükk	" "	3.—
Fr. Tuglas: Kriitika II. Teine täiendatud trükk	" "	3.—
Rahvaraamat nr. 1: J. Wahtra: Laane kurus	" "	1.—
F. Karlson: Rännakuil. Sonetid	" "	1.25
Joh. Kieviat: Kuidas elas van Dik Trom. Noorsoojutt . . .	" "	1.50
R. Roht: Esimene armastus. Romaan vabadussõjast	" "	4.25
W. Shakespeare: Torm. Näidend 5 vaat. Tõlk. A. Oras	" "	1.40
W. Shakespeare: Romeo ja Julia. Näidend 5 vaat. Tõlk. A. Oras	" "	1.90
A. Taar: Kolm sündi. Näid. 4 v. Kompl. (8 eks) ühes ühek. ettek. loaga	" "	15.80
Rahvaraamat nr. 2. Enn Kippel: Ahnitsejad I.	" "	1.—
H. Andevei: Lihavõtte kuldmana	" "	—,80
A. Poska: Hiirekeste päev	" "	—,40
H. Jänes: Valimik deklamatsioon	" "	3.25
J. Liiv: Kogutud teosed V—VI	" "	1.50
F. E. Sillanpää: Silja. Romaan	" "	3.50

O.-ü. „NOOR-EESTI“ KIRJASTUS Tartus

G. Adolffi t. 11. — Posti jooksev arve 22-32.
Raamatukauplus Rüütli tn. 11.

I I L

TARTU POEGLASTE GÜMNAASIUMI JA
KESKKOOLI ÕPILASKONNA AJAKIRI

TOIMETUS: Vastutav toimetaja – õpet. J. Adamson, päätoimet. – P. Hubel,
tegevtoimetaja – V. Valter, toimetuse liikmed: V. Birk, L. Hindoala,
O. Linde, L. Märss, A. Tolpats,

II aastakäik.

MAI 1935.

Nr. 3.

Ma olen küps!

Oo ei, kaugeltki veel mitte, sest nüüd see päris küpsemine ja küpsetamine õieti alles algab!

Aga miks nimetatakse siis gümnaasiumi lõputunnistust — küpsustunnistuseks, kui selle omajat siiski veel ei saa nimetada täiesti küpseks inimeseks? — küsite hämmastusega.

Seepärast, et lõputunnistuse saajat on tunnustatud küpseks küpsemisele, nagu vili, mis varre otsas on küpsenud päikese — hariduse soojendaval valgusel, on küps küll viljapeast varisemiseks, kuid ammugi veel ei ole küpsenud jõudloovaks ja karastavaks küpseks leivaks!

Selleks leivaks oma rahvale ja isamaale peate, armsad abiturientid, alles küpsema mitmes tules, enne kui täidate oma teile määratud ja usaldatud ülesande.

Pidage meeles, et nii mõnigi küps viljaterake variseb eemale salvest, kuhu ta oma ülesande kohaselt peaks siirduma, ning satub kõlgaste hulka. Pidage ka meeles, et nii mõnigi küps viljaterake eraldatakse muust viljast ja kasutatakse joogi valmistamiseks, mis küll valmistab ajutist õndsustunnet ja joovastust, kuid ei anna jõudu ja rammu, vaid sünnitab hiljemini kassiahastuse.

Seepärast püüdke nüüd, valmides küpseks viljaks, alati ka sinna poole, et satuksite õigesse salve. Ärge laske igasugustest tuultest end puhuda kõlgaste hulka, ärge laske end ka kiskuda teele, mis teile alul küll võib näida õnneküllasena ja joovastavana, kuid hiljemini sünnitab

teis vastiku ja teie inimväärtust alandava kassiahastuse, ei —, vaid püüdes alati ja ikka sattuda ainult õigesse salve, käige julgesti ja kõhklematult läbi teid tulevikus tihtigi vintsutava eluvõitluse ja karastava tule kuni täismeestena küpsete ja valmide kuldseks leivaks, mis toidab ja kosutab teie isamaad ja rahvast, annab talle elumahla ja rammu suurte tegude tegemiseks, helgete tuleviku-päevade loomiseks.

Küpsege mehisteks karastatud meesteks!

Tartus, 10. V. 35.

V. Neggo.

Keväjel.

*Üts vargne pilk mul üle läve anti,
kui talve suland lume hauda kanti
ja kevväi hallõ pilvi üle taiva ai.*

*Üts vargne pilk mul läbi aknõ anti,
kui päiväkera paistsõ roosalt õdangun
ja tähti pilvi vahel lakkä kanti.*

*Mis peräst imestada mul es lasta illu,
mis kevväi värskelt mulle paksõ —
mul vargne pilk läts siiski läbi pilu.*

*Mis peräst päiv nii illus keväjel,
kuid rõskõ lõhn iks läbist õhku —
mu haigõs tek' — ai tarrõ keväjel...*

A—ts.

Sõnade tähendusi:

hallõ — halle.

ai — ajas.

päiv, päivä — päike, päikese.

lakkä — laiali.

rõskõ — niiske.

Võistlusest.

(Kas ja millal võistlust pooldada?)

Eugen Adamson.

Kuidas meie võistlusesse suhtume, see oleneb suurel määral meie üldisest maailmavaatest. Meie võime võistlust pooldada või hukka mõista. Need, kes võistlust hukka mõistavad, toovad põhjendusena ette seda, et võistlus äratab võistlejas kiivameelsust (Eifersucht), kadedust ja rivaliteedi-tunnet. Sellelt seisukohalt käsitleb võistlust näiteks sakslane Erisman oma teoses „Wettstreit als Erziehungsprinzip“ („Võistluspedagoogilise vahendina“). Erisman segab võistlusprintsipi väiklase rivaliteediga, mille järele võistlejat peetakse vaenlaseks, vastaseks-rivaaliks. Minu arvates võistlusel on rohkem positiivseid (häid) kui negatiivseid (halbu) tulemusi. Võistlust võime pooldada nii vaimses kui ka kehalises kasvatuses, sest et võistlus tähendab kõigepealt oma jõudude aktiveerimist. Võistlejad pingutavad oma jõudu. Võistluse eelduseks ja peamomendiks on meeldivus, alles teiseks momendiks on rivaliteet. Võistluse vastaste poolt rõhutatakse, et võistlus kutsub esile kadeduse. Kuid see väide ei pea paika. Ühe prantslase arvates võistlus isegi eemaldab kadeduse. Võistlusel saavutatud võit on normaalseks tasuks võitjale jõudude pingutuse eest, ta õhutab nii võitjat kui ka kaotajat edaspidistele jõupingutustele, kasvatades püsivat tahet. Võistlust võib õigustada isegi eetilisel (kõlblalt) seisukohalt. Kõlblaks ideaaliks võistluse juures on täiuslikkus.

Tekib küsimus: kas võime aga pedagoogiliselt seisukohalt pooldada võistlust ka igal ajal? Kasvatuslikult

seisukohalt on õigustatud ainult avalik, organiseeritud võistlus, kuna salajane organiseerimatu võistlus, mis sageli põhjustab silmakirjalikkust, pole kuigi õigustatud. Edasi: kas pooldada rohkem individuaalset (üksikut) võistlust või kollektiivset (rühma) võistlust? Soovitavam igatahes on kollektiivne (rühma) võistlus, kus üksik seab enese rühma teenistusse, võttes omaks lipukirja: kõik ühe eest, üks kõigi eest! Kasvatuslikult seisukohalt vastuvõetav on ainult kollektiivne jõupingutus, kusjuures võistlejad toetavad üksteist ühise eesmärgi saavutamiseks. Rühmavõistluse kaudu arendatakse kõigepealt ühistunnet, autunnet, üldist teotahet kui ka tahet olla rühma liige. Ühes sellega areneb ka eneseväärtuse teadvus. See suurendab rõõmu ja optimismi. Kas võib aga soovitada võistlust igal ajal? Selle üle lähevad arvamused õige lahku. Tänapäeval rõhutatakse ja pooldatakse võistlusprintsipi eriti kehalises kasvatuses. Kuid leidub ka neid, kes hoiatavad liigse rekord-spordi eest just harmoonilise kehalise ja vaimse arenemise huvides. Viimasel ajal on hakatud vastukaaluks kehalisele võistlusele harrastama ka vaimset võistlust väga mitmesugustel aladel, nagu näiteks kirjanduse (novellide, romaanide, näidendite võistlus, näitekunsti (deklamatsioonivõistlus) ja muil aladel. Selliseid võistlusi võime heaks kiita niivõrd, kui võrd nad esinevad vastukaaluna kehalisele võistlusele. Kuid ka siin tuleks esile tõsta esijoonel kollektiivset võistlust ja eelistada seda individuaalsele võistlusele, eriti neil

aladel, millistel pole jõutud veel märkimisväärsele tasemele. Siin pole vististi kellelegi uudiseks, et kollektiivi võib rakendada töösse neil aladel ka ilma pikaajalise ettevalmistuseta. Olukord on siin peaaegu sama, nagu mõnel muulgi üritusel: harva lapse-eas üksikut suudetakse arendada silmapaistvaks sportlaseks, rühmaspordis aga noored suudavad edukalt võistelda täiskasvanutega. Noorte kollektiivne

innukus moodustab terviku, mis väärne esitama saavutisi täiskasvanu väljakujunenud isiksuse kõrvalgi. Kokkuvõtlikult peame mainima: noorte kollektiivil on jõud nende ühenduses ja nuanseerimisvõime tema üksikindeviides. Nii siis: kõik püüded edasi paremale sel alal on hinnatavad, isegi kõige väiksemad, kui need vaid viivad edasi eesmärgile lähemale.

Kevadtunded.

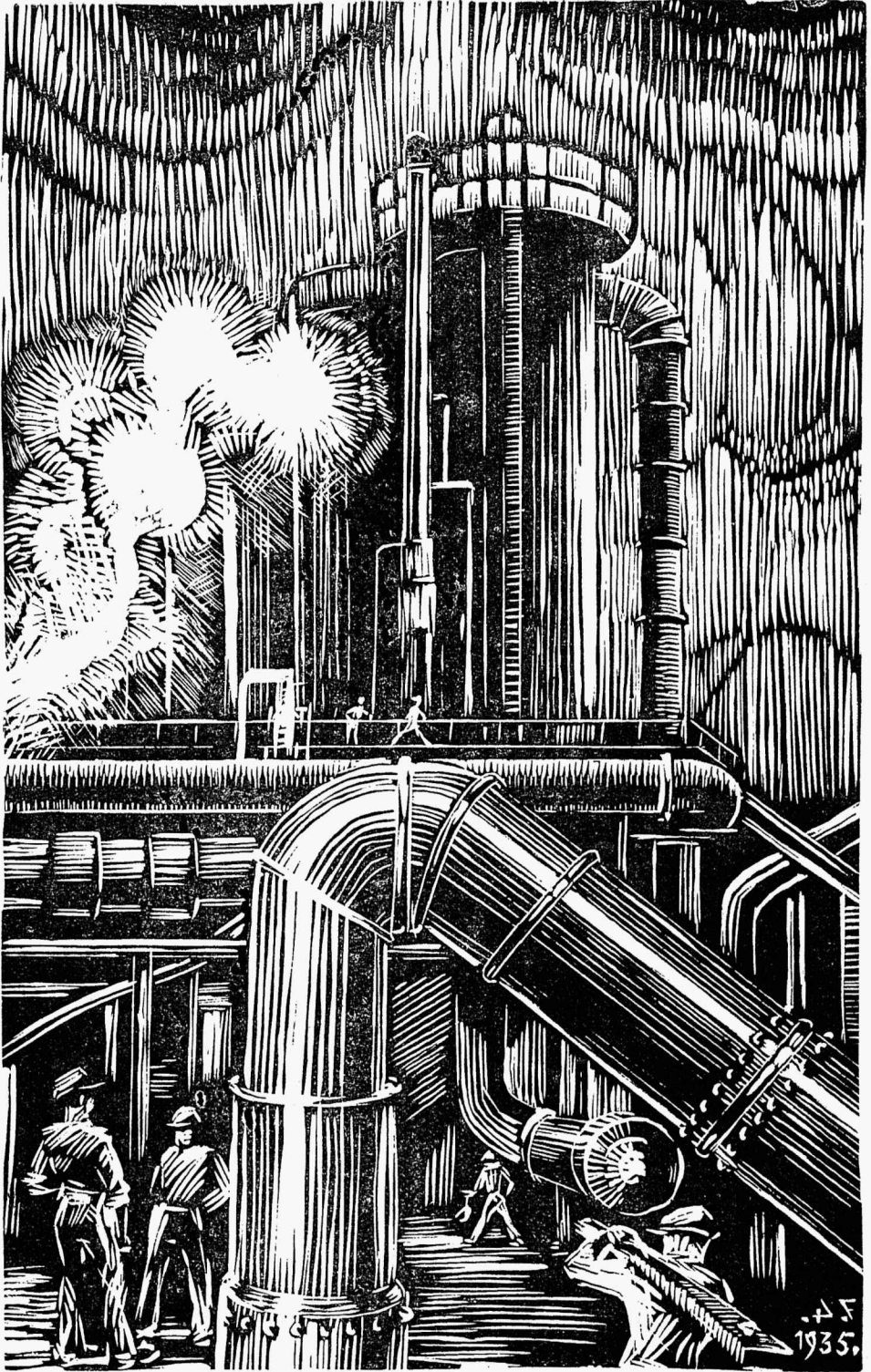
*Oi, imelik on kevadine tunne,
kui sulab lumi, vulisevad veed,
või nähes lootusen tulikera teed,
mis rabab talikülma tuima unne.*

*Veel imelikum kevadlõhnu anne,
oo, elujanu hinge kallavad on need,
oo, taga kumeruse ongi igaviku leed,
nii võimas koidupuna uhke rünne.*

*On elu tulvil kevadlaule kõla,
kui nurmil voogab avaruse tuul.
Nüüd armulaule sonib lindki puul.*

*Võin andestada suurimagi võla
Ma kevadarmuvärinais, õlg kõrval õla,
kesk lillekülvi — õiekuul.*

— 1. —

V. Birk.

Vabrikus.

Abituriendid!

Viis aastat oleme ühes võidelnud, ühiste eesmärkide ja sihtide poole rutanud ning oleme omandanud selle kauaoodatu. Ning nüüd — elu lahutab meid, igaüks peab oma rada minema. Abituriendid, armsad! Viie aasta pärast tuleme aga jälle siia tagasi, seega 22.XI.40. a. nii on meie kokkuleppe ja lubadus, mis graveeritud meie rinnas-kantavasse välismärgisse, et oleme kord ühiselt aastaid koos töötanud

ja seega üksteist juba lähemalt tundma õppinud. Kuid mõne aja pärast unustame vist üksteise, sest elus tuleb uusi mõtteid ja meelespidamisi. Et aga siiski igaüks mäletaks oma kaasvõitlejat, selleks meie kokkutulekupäevani võtame mälestused kaasa üksteisest nende vähestes ridade kaudu. Loeme lõbusalt neid ridu ja naeratame, kui leiame mõne valusa torke!

V reaal-klass.

1. **Lindpere, V.** Üks neljast I-se klassi õpilastest, kes on jõudnud abituuriumisse iga aastaga klassi lõpetades — kuigi mitte alati eksami hädaohuta. Iseloomult hääsüdamik ja nalja armastav, kuid siiski veidi naiivse mõtteilmaga. Klassitööde, malemängu ja teiste selletaoliste toimingute juures sageli teeb oma närvitsemisega klassikaaslastele rohksti nalja. Omab sissesündinud aukartust elektrimasinate vastu. Erihuvideks klaverimäng ja järeleaitamistundide võtmine. Tulevikuplaanide avaldamises on aga identne kurtumuga.

2. **Annus, E.** Hästiarenenud mõtteilmaga, lühidakasvuline ja tumedajuukseline noorur — omaaegne õpilaskonna vanem. On neid väheseid õpilasi, kes on loobunud hariliku õpilase tavalisimaist huvest: tantsust ja spordist. Ei püüa kunagi kellelegi rohkemana näida, kui ta tööpoolest on, isegi õpetajaile mitte(!). Tunneb elavat huvi — vist ainukesena klassis — usuliste probleemide vastu. Eesti keele tundides tuntud sagedate sõnavõtmiste ja üpris omapäraste vaadete tõttu. On ka ainuke

tõsisemate kirjanduslike huvidega poiss klassis. Tulevikusihti näeb pedagoogilises tegevuses.

3. **Kark, J.** Rohkete erihuvidega abiturient, keda ahvatlevad kõrgus ja kiirus. Et neid on võimalik saavutada lennukeil, seepärast harrastab purilendu. On tegev kaitseliitlasena ja tubli organiseerija kaasvõitlejate keskel ja sobib igaühega hästi. Igatahes on ta algatusvõime tähelepanndav, kuigi ta alati ei saavuta tegelikke tulemusi. Lisaks tegeleb ka pildistamisega ja räägitakse, et ta ülesvõtteist olla väärtuslikumad need, mis on tehtud kuuvalgelt ööl. Tulevikus kavatseb lennuinsenerina tõusta sirgjooneliselts päikese poole.

4. **Mendik, F.** Kauaegne klassi „rahaminister“, nüüd küll erus. Iseloomult sõbralik, ausameelne ja naljaarmastaja. Juba II klassis saavutas endale kaasõpilastelt „professori“ tiitli arstiteaduse alal, kus ta põhjalikult on „studeerinud“ nakkushaigusi. Õpingud edenevad tal visalt, ent sama visadusega on ta peatumatult viimsesse klassi jõudnud. On osav õpetajatega sõbralikku poliitikat ajama, mille taga-

järjel mõnedki numbrilised kokkuvõtted „kannatavad“. Pärast koolilõpetamist on nõus igast ametist kinni haarama.

5. **Märss, L.** Klassi priimus. Tegeleb huvitatult muusika, foto ja tantsuga. Tähtsaim huviala on siiski keemia — sageli teeb ta mitmesuguseid ohtlikke katseid oma isiklikus laboratooriumis. Igal ajal huvitavad teda enam reaalsemad objektid, olgu siis kas või uue algaine „Estoniumi“ leiutamine. Tulevikus kavatses elu rajada õiguslikule alusele.

6. **Vaher L.** Klassi ehtspordilise hingelaadiga esisportlane. Tunnustab põhimõtet, et elu on elamiseks, mitte mingiks muuks otstarbeks, mispärast teda tuleb võtta võimalikult mimekõlgelt. Kool on talle asutus, millest ainus eesmärk — siit pääsemine. Üldiselt kõige ratsionaalsemalt sellele eesmärgile eeldusi ei loo. On selles mõttes suur patrioot, et ei pea võõrkeeltest lugu.

7. **Jürgenson, E.** Klassi aktiivsemaid sportlasi. Tegeleb päämiselt raskesportiga, tõstab pomme ja poksib. Lisaks on mitmekõlgne pillimees, eriti pidudel. Tulevikus kavatses õigusteadust õppima hakata, kuna tema suurimaks mitteametlikuks huvialaks on praegugi koolis poliitilist laadi küsimused.

8. **Sisask, V.** Pikakasvulisimaid ja tõsiseimaid noorureid, kelles proportsionaalselt on ühendatud õpilane ja sportlane. Harrastab peamiselt võrk- ja korvpalli, õppeaineis sümpatiseerib eriti humanitaarainele. Unistab vahest tõsiseist, ilma-paranduslikest probleemest, kusjuures näib omavat kaunis optimistlikke vaateid.

9. **Alver, M.** Sarvprillidega sõbrutsev abiturient, kes hindab tõsi-

selt õppimist, malemängu ja vaba-aja kasutamistki. Huumoriarmastajana on ta alati seltsimehelik ja abivalmis. Unistab valgest majast ilusas maakohas õnneliku ja aruurikka perekonna keskel. Enne seda aga kavatses veidi „studeerida“.

10. **Issak, F.** Tänaval võib teda kergesti ära tunda püstisest palitukraest. Õpetajatega rääkides unustab tihti „seisustevahed“, mille tagajärjel unuvad vahetevahel käedki püksitaskuisse, puusa, või jälle teevad need rohkesti üleasureid liigutusi. Klassivanemana täidab oma kohuseid suure innukusega, eriti, mis puutub mõnede tähtjaliste tööde pikendamistesse. Õppimises on ta paremate killas edasijõudev. Erihuvadena võluvad teda sport ja värsside sepitsemine. Iseloomult kõigiga sobiv, kuigi vahetevahel pahandab kaasvõitlejad oma laialdaste võimupiiride kasutamiseiga võimlas meeskonna kapteni kohuseid täites. Kavatses siirduda metsateadust õppima.

11. **Birk, V.** Harmoonilise kehaehitusega noorur, kelle nahk juba esimesis kevadepäikese kiirtes ehtneegriilikult pruunistub. Tagasihoidliku, kuid tubli karikaturistina on ta end paraadipildil unustanud sule varju. Kooli ainuke kunstipäraste kuulutuste meisterdaja. Viimast ametit peab ta oma materjalsete huvide rahuldamiseks, kuna ta on neid väheseid, kes suurema osa õppimisega seoses olevaist kuludest on vanemait enda kanda võtnud. Tulevikuunistus — Pariis.

12. **Havakats, A.** Võrdlemisi laiapiiriliste huvialadega noorur, kes omab mitmekõlgseid kogemusi ja teadmisi loodusteaduses, mida tõendavad tema isiklikud taimede ja liblikate kollektsioonid. On süsteemaatiline töötaja ja austab esijoo-

nes kriitilist mõistust, tundmusile erilist tähtsust omistamata. Arvestades eelöeldut ja ka majanduslikke väljavaateid kavatseb siirduda metsateadust õppima.

13. **Lepik, H.** Meeldiv noormees, kelle välimus igapidi — eriti soeng — on tipp-topp. Iseloomult tagasihoidlik, tasakaalukas ja tõsine, võib vahetevahel siiski üpris elavana näida. Omab üsna ratsionaalse juhtlause: „Tantsi, spordi, kuid õpi korralikult!“ Kavatseb oma karjääri jätkata siirdudes tulevikus tehnikaalale.

14. **Käost, L.** Spetsialiseerunud poisse. Õnnetuseks küll mitte õppeaineis. Kogu tema füüsiline ja ka vaimline väärikas üleolek pääseb maksvusele pallimängutunnis või spordiväljal pikamaajooksus. „Meeldivamaks“ tunniks on talle kosmograafia ja füüsika. Kõigele lisaks ta on ka korralikemaid teatrikülastajaid.

15. **Soogenbits, E.** Äksi mehi. Tuli meie seltsi II klassis ja pidi käesoleval aastal näärikuul jälle lahkuma ja seda tervislikel põhjusil. Kahju! — nüüd ootab sügist, et jälle otsat alata. Oli huumoririkas klassikaaslane. Kuid üldiselt siiski

veidi tagasihoidlik. Palju õnne järgneva abituriumi „teekonna alguses“!

16. **Pehka, H.** Tagasihoidlik ja endassesüvenenud noorur, kes kuidagi ei raatsi omi mõtteid suuliselt avaldada. Viimased on tal aga üpris huvitavad ja saavad aegajalt üldsusele tuttavaks tema kirjandite ettelugemise tõttu. Üldiselt püsiv ja järjekindel töötaja, kes harrastab vabal ajal ka pallimängu. Tulevikuplaane ei avalda.

17. **Laas, E.** Klassi parimaid matemaatikuid, keda kutsutakse seetõttu „integraaliks“. Matemaatika kõrval on ta vaimustatud käsipallimängija ja pikamaadejooksja. Spordiringkondades isehakanud kriitik — võistlustel alati koolimeeskonnale õpetusi jagades. Üldiselt aga on tublisti tagasihoidliku iseloomuga, vaatamata energilisele profiilile.

18. **Steinberg, A.** Endassesüvenenumaid poisse, kelle hingeellu on raske tungida. Suhtub igasse juttu — vähemalt alul — skeptiliselt. Silmatorkavalt tagasihoidlik (väljaarvatud võimlemistunnis): kui tekib rüselus, siis hoidub võimalikult kõrvale. Katsub kõigiga läbi ajada rahulikult teel ega tee kurja isegi kärbsele. Üldiselt aga armastatud ja hästisallitud klassikaaslane.

V tehnika-klass.

1. **Pillberg, O.** Pseudonüümiga „Homo“, tumedate juustega keskmist kasvu poisslaps. Iseloomult avameelne, lõbus, sageli vallatusis ülemeelik, hääsüdamik ja aitamiskvalimis. Ei armasta tantsu ega tütarlapsi, olgugi et on temperamentne, elavate liigutustega. Eriti karmas on ta õpetaja silma all. On leitud parima spikerdamismeetodi, millist kasutab patendiõigusega. Ainukeseks isetegevuseks on see, et

peab õpetajaga alatist kontakti. Teeb tõsise näoga hääd, isegi väga hääd nalja. Omab ka hääd silmi, mis võimaldavad lugemist päri- ja vastupidi, saab seepärast hästi „sahii-vida“. Suvel läheb „pindevillemiks“ — nimelt mingisugust sidet pidama.

2. **Kikerpill, A.** Relatiivselt tugevaim ja tusedaim poiss klassis, keda klass tunneb „Kiku“ nime all. Tihti võib teda tänaval kohata säära- saapais, mis olevat väga omapärane

ja kena. Põline patrioot-plotnik, olles igal ajal „plotnikkude“ huvide kaitseks väljas. Kaebab ja hädaldab alati, et ikka ja ikka talle ülekohut tehakse. Närveerimine on talle võõras ja naerab, kui teised on surm-tõsised. Kõneldes liidab iga sõna lõppu „ee“. Lähem tulevik — täri-seva sõjajumala igavene orjamine.

3. **Bauman, L.** „Abiturient“, kes lõpetas arved kooliga juba kolmandal veerandaastal, on seega juba „vilistlane“, kuid kavatseb tulevikus ka vilistlaseks saada. Vahepääs kavatseb ta aga karjääri teha kaitsevæes, et siis uuesti särasilmi kooli astuda.

4. **Teder, J.** Tõsiste pruunide silmadega ja süsimustade juustega keskmist kasvu klassivend. Loomult huumoririkas, hääsüdamik, seejuures siiski kinnine. Omab musikaalseid andeid. Muide kena sõber, aga vene tütarlapsed rikuvad „Jussi“ — nii tunneb teda klass — närvid ära. Õppetöö talle ei meeldivat — ennem juba kino, teater, muusika ja tants, eriti viimane. Tulevikus tahab reisida. Aga ei tea, kuhu. Talle meeldivad sügavamad veed ja täies purjes liugleb vist pea „amori-sadama“ poole, kuid vahepääs tuleb minna „atvaad“ tegema.

5. **Kivi, V.** Keskmist kasvu, äärmiselt vaikne ja õrnahingeline poisilaps. Võluvad silmad, lokis pää ja kaares kulmud. Hädas tütarlastega, aina punastab ja punastab nende ees. Õppetöö oleks muidu korras, kui poleks nii palju „ülekohut“ õpetajate poolt. Muide klassi lemmikõpilane, kes katsub vältida tülisid ja konflikte õpilaste eneste vahel. Talle näib, et elu on vihmane sügispäev, kus nukrus poeb põue ja tahaks üha unelda. Kavatseb kaduda maa avaruses asuvasse kodutallu.

6. **Freidenberg, A.** Kaasõppur, kes vahetundidel valmistab järgmise päeva tunde ette. Kaalult ja pikku-selt peaaegu on ta klassi maksimum. Oma iseloomult on ta väga iseära-likult iseäralik. Kui midagi tunnis enam pole teha, siis ütleb oma pinginaabrile, kes on nähtavasti ka tema ainuke südamesõber, Armin K-le ette, kui see enam enesele ei saa ette ütelda. Et ta iial ei avalda midagi enesest, siis ei tea veel keegi ta tuleviku-„rehnutitest“.

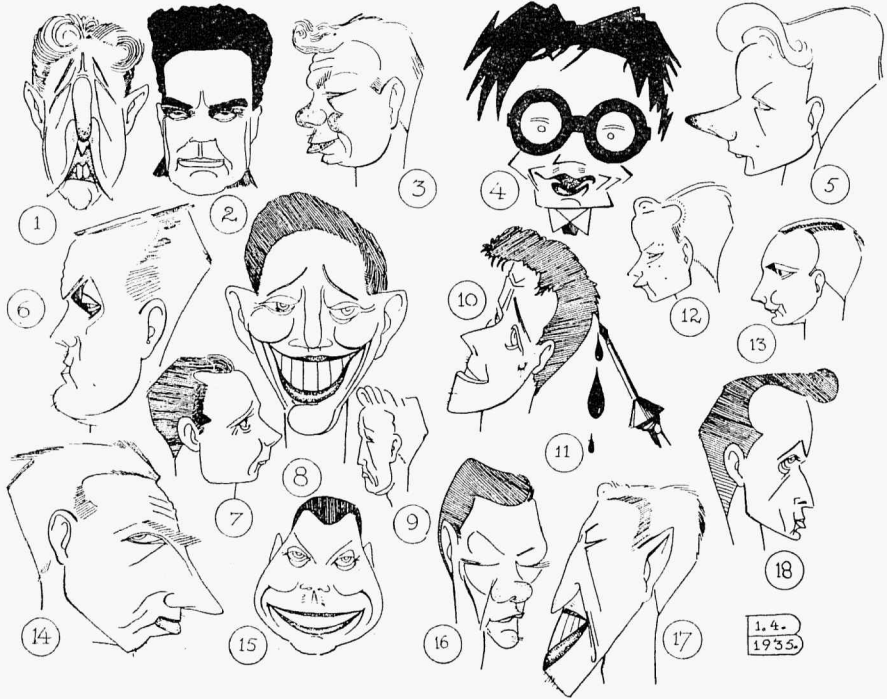
7. **Kiss, A.** On juba aastaid kooli orkestris. Omab harjumuse, mis tal traditsiooniks muutunud, õppida kõige rohkem kevadel „jalad külmas vees“. Kõlbab ka sõbraks, aga tükib riidlema; omi veendeid teistel juba ei lase kõigutada, olgu need kas või valed. Hoidub kaasvõitlejaist, väljaarvatud pinginaaber, eemale. Veidi liialdaja, jonnakas, püüdlik ja auahne. Vaba aja pääle koolitunde ta veedab kodus õppides, sest koolitöö läheb ka nii kuidagi. Püüab alati esikohal olla, mille tagajärjel ei taha teisi aidata, küll ootab seda aga teistelt. Tulevikutaevasse ronib vististi mööda noodiredelit.

8. **Pett, K.** Varemmail aastail tundus lõbusamana, aga nüüd on märgata tõsistumise tendentsi. Ta elu on vaid oiuline liblikalend päikesekullas ja möödub täielikult tantsu tähe all, mispärast ta ka tantsupõrandal on „omas vees“. Muide, kõrva sisse õeldes, on ta daamidele „hääks“ tantsupartneriks. Iseloomult on ta liialdaja, enesest lugupidav ja tihti üleolev kaasvõitlejate vastu. Suhtub eluviperus-tesse ainult naeratusstega. Väljaspool kooli olevat tal lai tutvusringkond ja ta unistavat abielust kellegagi... — õnne talle! Tulevikukavatsused

pole veel avastatud, kuid varsti saab ta punased püksid jalga.

9. **Kelder, J.** Kõige väiksem poiss meie klassis, seega 30-st rüütlist n. n. „sabalüli“. Tagasihoidlik ja igati korralik ksv! Tunnis kirjutab mustandisse, pühapäeval kalligraafiliselt puhtasse vihikusse. Koolis on ta tuntud „Kellu“ nime all.

tooli — on seega klassivanem. Saab aru ka ise oma tähtsusest, esinedes kõikjal V-t klassi nimel. On tuline patrioot — „klempner“ ja kaitseleitlane. Tulevikukavatsusist tuleb tal kõne alla esihoones kaitsevæeteenistusse minek. Ülikoolis aga ei soovi edasiõppimist jätkata. Eraelus monitoör, tehnik ja raadioamatöör.

Igavuse peletamiseks armastab ta lugeda „põnevaid“ romaane. Kavatses ka kasvada, et ta kevadistel kaitsevæeõppustel enam mätaste taha kinni ei jääks. Südamesooviks on tal kohe kohta leida, isegi põhiseaduse põhjal seda nõutada, ja tööle asuda.

10. **Tammistu, A.** Muide lõbus seltsim. ja seltskonnas kõike kaasatgev, ainult tants ei huvita teda miskipärast. Omab klassis „presidendi“

11. **Sepa, L.** Kõige pikem poiss Vt klassis. Iseloomulikult on ta tagasihoidlik, hääsüdamik, kõikide vastu lahke ja mõnes asjas korraarmastajagi. Armastab seltskonda ja tantsu. Vististi on ta lemmikalaks sport, eriti käsipall ja kergejõustik. Igakord leiab naljasõnu ja humoristlikke ütlusi, Väga tuntud on ta lause: „Jäta järele, ah mis sa posid!“ Tihti annab ta oma vallasvara teistele tarvitada. Hää

töötulemuse saavutamiseks tunnustab ta ka „spikeri“ aitavat kätt. Klassis tuntud ka hää etteütlejana. Üldiselt püüdlik kaaslane, kelle deviisiks on „per aspera ad astra“. Tulevikukavatsused pole aga toimetuse töö lõpuks veel selgunud.

12. **Värk, L.** Kuski Tõrva kandist päritolev noormees. On vähemat kasvu, hääsüdamlik ja lühidalt — päris kena poiss. Päält näha näib olevat hoolas töomes. Evib andeid eriti just tehniliselt aineis ja üldse tehnikavärgis. Ei pea suuremat lugu lüürikast ega kirjandusest, olevat vaid ajaviitekraam ja muud tulu ei saavat midagi. Kooli isetegevuses teotseb tehnilise raamatukogu hoidjana. Suuremad tegevused ja toimetused on tal väljaspool kooli. Iga öeldud lause pääle tähendab omalt poolt: „Mõtelda, kui huvitav!“ Tulevikus kavatseb hakata rahulikuks perekonnaisaks.

13. **Hubel, P.** Eriti tegeleb kirjandusega, lugedes teoseid huvi- ja maitsekohaselt. Populaarne nii koolis kui ka väljaspool kooli. On T.P.G.-i ajakirja „Il“ toimetuses juba algusest peale. On ühtlasi ka humanitaarringi juhataja. Üldse „hele vend“ humanitaaraineis, kuid ei hooli suurt eesti õigekeelsusest. Rääkides armastab oma lauseid kinnitada lõõva käeliigutusega. Koosolekuil ja vaidluspuhkudel võtab energiliselt sõna. Peab lugu ka tantsust ja lõbusast seltskonnast. Lähemas tulevikus sammub kaitseväge ja siis, kui see pole nali, ülikooli filosoofiat studeerima.

14. **Jaik, H.** Omab ärilisi kalduvusi. Nii on ta T.P.G.-i kooperatiivi juhatajaks ja juhtijaks. On ka „suur“ sportlane, kuigi teistele pole suutnud demonstreerida rekordide purustamist. Iseloomult vaikne, tagasihoidlik, alati tasakaalukas ja

hääsüdamlik. Toimelt aeglane ja pikaldane, kuid klassitoid teeb lühidalt ja kiiresti. Iseloom kooskõlas välimusega. Eelistatud sõber, üleolekuta ja valitsemishimuta. Pähe ei taha midagi õppida, vaid tahab kõike silmapilkselt oma terava mõistusega tuletada. On armas abimees, kellelt „ühe- ja kahekandidaadid“ leiavad toetust. Andekus avaldub eriti just „stiiliga“ kõrgushüppes. Pääle kooli lõpetamist jääb koju puhkama kooliväsimust.

15. **Ots, I.** Kes veidi laisana kinnitab, et kõige parem on ilma raamatuteta koolis käia, siis kätel kerge ja vaba liikuda, või hää neid püksitaskus hoida. Suur optimist, hääsüdamlik ja teravmeelne. Elab kaasa peaaegu igale. Omad väikesemad saladused usaldab teistele, kuid suuremad hoiab enesele. Kavatses lõpetada „cum laudega“, pannes kõik lootused neile ülejäänud viimseile nädalaile, isegi viimseile päevile. Seisab oma pinginaabri füüsilise mõju all. Siirdub tegelikku ellu.

16. **Metslang, K.** Väike, liikuv, rõõmus, brunett poiss. Hiljuti alles oli teine õige pisuke, kuid nüüd on sirgunud, sest kardab liiga väikesena ellu astuda. Hüüdnimeks on tal „Mets“ ja „Lõb-Levi“: hää lapsel ikka mitu nime. Omades veidraid naljasõnu ja palju igasuguseid „trikke“, teeb ta mõnedki minutid vahetundidel kaasõppuritele paremat tuju. Parimaks kirjanduseks peab „Jutulehe“ romaane, muudest aga palju lugu ei pea. Õppimine ei edene hiilgavalt, kuid edasi jõuab ikkagi ja nüüd kavatseski astuda särasilmil tegelikku ellu. Ta karjäär algab kindlasti ülikoolis, kus ta astub korp! Virooniasse, kuid enne nõuab kaitseväge talt oma osa.

17. **Pavlin, H.** Kaasõppur naabermaakonna sfääridest. Iseloomult optimist ja lõbus. On ka aktiivne isetegevusejuht, eriti karskuspõllul ja enesekasvatusealal. Kurameerimisse suhtub külmalt. Alati hääsüdamlik ja vastutulelik, mistõttu on ta klassis lemmikuks. Klassi usaldusalune, tegeleb klassi kassameistrina. Äratab tähelepanu oma ülivõimsa häälega ja fraaside teravusega. Tulevikus loodab siirduda „onupoja“ õigustega „soojemale“ kohale, kas rahaministriks või direktoriks kuhugi. Seni ootame aga ära!

18. **Talvik, K.** On tagasihoidlik brünett, kelle senine elutegevus koosnes vaid kahest osast — koolitööst ja kodutööst. Muu kõrval võtab osa ka noorkotklusest, mis põhjustab asjaolu, et ta on loodusearmastaja. Ta on tulnud tõetundmisele, et aina temale sünnib ülekohtu, mispärast langeb meeleolult ühest äärmusest teise. Tundi vastama minnes muheleb küll, aga ise on väsinud, vahetab kord ühte jalga, siis jälle teist, kuni viimaks kogu klass naerab. Õpetaja hirmu ja saadab ta ruttu kohale, kuid nüüd veel suurem naer — poisil portfell kadunud. Tulevikus siirdub lennukooli.

19. **Maksa, E.** Kasvult keskmise. Evib huumorimeelt, kritiseerides tütarlapsi ja õpetajate õpetamismeetodeid. Muidu seltskondlikus käitumises lõbus ja korrektne, samuti argipäevaelus hää kameraad, kui teda ainult mõista. Temale on tundmatu vihastumine, meelsamini lepit valitseva olukorraga või jääb truuks oma idee fixe'ile. Armastab pidusid ega hoia „kõrgematest sfääridestki“ eemale. Tulevikukavatsused ei ole küll kindlad, kuid leeris käis igaks puhuks ära. Mõnikord vihjab ülikoolile.

20. **Voolar, J.** On T. P. G.-i tuntumaid laulumehi. Tugeva käe ja kõikuva iseloomuga rabeleja jõumees. Tal on talenti mõneski aines. On julge ja otsekohene, kes ägadalt kaitseb omi vaateid ega vabanda teravusi. Temperamentne, lõbus ning armastab seltskonda, kus ei tunne ise ega lase ka teistel igavust tunda. Omab püsivat värskest ja jõudu ega näi kunagi millestki tüdivat, vaid viib kõik täide, mis pole üle jõu. Kooli „õõbik“, sest laulab vaimustavalt, mida kõikjal tuntakse. Tulevikukavatsused annab perekonnanõukogu otsustada, kuid lükkab konsiiliumi kokkukutsumise päevast-päeva edasi.

21. **Päll, E.** klassile võõras, sest sõidab iga päev erarongiga Elvast. Suurveeajal peab koolist puuduma, mida põhjustab Elva jõgi. Kõikjal tuntakse teda ka Elva „printsina“ nime all, mida kuulates ta muutub väga tujurikkaks. Iseloomult tagasihoidlik, vaikne, kõigega leppiv ja teistelt mõjustatav. Tulevikust palju ei räägi, kuid arvatavasti tahab ta „printsina“ nime ka tulevikus säilitada, ükskõik siis missuguse printsina ja missugusel kujul. Armastab mugavat kodu, kasse ja kanu.

22. **Jurss, J.** Kergesti haavuv ning ägestuv ja ühest äärmusest teise kalduv kaasvõitleja. On lühikasvuline ja hoolas klassivend, olgugi et saatus teda mõnikord ka nõõgib. Ta juhtlauseks on: „Repetitio est mater studiorum“. Tihti väljendab end kaaslasile tuntud ütlusega: „Mis sa seletad, parem pea suu!“ Pääle koolitöö, mis koosneb ainult õppimisest kodus, ei võta ta osa mingisugusest organisatsioonist ei koolis ega väljaspool kooli; kuuldavasti takistavat see koolitööd. Siirdub kevadel kaitsevähke, kavat-

seb seega teha „madrusepluusis“ sõjaväelist karjääri.

23. **Mittendorf, E.** Ei taha õppimisest suurt teada, kuid muidu omab andekust ning tubli portsjoni teravat mõistust, mida rakendab edukalt referaatkoosolekuil oponeerimiseks. Kooli isetegevusest osa ei võta, kuid teotseb väljaspool kooli hoolsalt kaitseliidus. Harrastab ka tantsu, kuid suurt tähelepanu ei omista sellele alale. Hääsüdamlik ja sõbralik kaasõppur, tihti ka õige otsekohene. Tundides ei pane õpetaja seletust tähele, tähendades õpetajale, et tunnid veel päevaraamatusse kirjutamata — on ta ju abikirjatoimetaja klassis. Muuseas on ta ka agar Tartu tubakatööstuse toetaja. Tulevikus astub sõjakooli.

24. **Mukk, A.** Suhtub tegelikku ellu kritiseerivalt, tegeldes alatihti filosoofiliste ja usuliste probleemidega. Keskmist kasvu, hoolas, ning tagasihoidlikult vaikne klassivend, ühtlasi ka põline poissmees. Imelikul kombel ta vihkab koolivormi. Keegi ei mäleta vististi seda aega, mil A. M. oli „vormis“. Teda ei huvita võimlemine ega sport, kuid siiski on rekordimees klassis, ja nimelt puudumise suhtes. Tulevikus siirdub akadeemilisse perre.

25. **Munda, J.** Kergejalgne kaasõppur, meie kõige lõunapoolsemast provintsilinnast. Evib välja-vaateid Berliini sõiduks, sest ta on tuntud sportlane. Jookseb edukalt 400 m ja harrastab muidki spordialasid. On tuntud ka suure naljamehena. Iseloomult on ta elav ja liikuv. Ta on ka juba Vabariiki teeninud, rakendades nüüd varemomandatud teadmisi edukalt riigikaitse-õppuste tundides. Kannab mustade raamidega prille, mis, kui ta tunde vastab valgeks muutuvad ja värisema hakkavad. On klassis

vanim, seega elulistes küsimustes kogenud. Ta juhtlauseks on: „Mens sana in corpore sano!“ Tulevikus ta kavatseb Tartu universiteedis studeerida.

26. **Unt, U.** „Klempner“, kes oskab kenasti rääkida ja vahet teha „klempneri“ ja „plotniku“ vahel. On suur ja ladus kõnemees, kuid kahjuks — avalikkude sõnavõttude juures jääb enamasti „vahela“, mille üle isegi imestab. Eelistab vahelduseks vormile tsiviilrõivastust. Vihkab igasuguseid moodsa aja saavutusi, nagu tantsu, jne., väljaarvatud tehnika ühes oma värgiga. Kõigiti kameraadlik ja hääsüdamlik poisslaps: ei kritiseeri teisi, ega ole teistelgi tema kohta midagi öelda. Tütarlapsi tunnustab ainult mitte-avalikkuses. Tihti väidab, et õpilasil õpetajate ees üldse õigust pole, mida siis ei maksa ka otsida. Elab praegu vist isakodus ja kavatseb studeerida tubliks põllumeheks.

27. **Desmitnek, E.** Temperamentne, lüheldane brünnett poiss. Omab meie lõunanaaberrahva verd. Kaasõpuritega sobib imehästi. Armastab tantsida ja lõbut seda, kuid teeb hoolsalt ka tööd. Truu „klempner“ igati, kes kaitseb nende huviseid igal ajal ja kõikjal. Põnevamaks küsimuseks on tal praegu nime muutmise küsimus, millega aga loodetavasti varsti saab hakkama. Huvitavad on tema huumoririkkad märkused ja ütlused. Kameraadi poolest armastab paljastada teiste nõrku külgi ja nõõgata nii — „läbi lillede“. Eneseavaldusis on tagasihoidlik, mistõttu ka ta tulevikukavatsused on õieti teadmatud; kuuldavasti jätkab ta õppimist E.Ü.S.-i värves, ülikoolis.

28. **Avastik, E.** Naturaalokkidega brünnett, väikest kasvu kaasõppur. Vaidlustes ajab taga oma

1. IV. 35.

V. Birk.

Neegitar.

jonni, kuid tihti laseb muuta ka oma esialgseid veendeid. Kõik „sahiivimise“ meetodid on talle selged. Vahetundidel annab klassikaaslasile koridoris tantsukursusi. Armastab punastada ja närveerida, ajades vastastes kõik segi hirmu pärast. Lemmikaineks on nähtavasti tal eesti keel, mida õpib suure innuga veel väljaspool koolitunde, sest muidu tehakse vastavad järeldused. Tulevik: esimene jaamavahe on kaitsevägi ja siis — peatselt abiellumine.

29. **Mikk, O.** Tüsedä kehaehitusega kaasvõitleja. Kritiseerib sedasinast „pedagoogilist maailma“ ja tema korraldusi, leides, et selles on temale väga palju ebamugavusi. Punastamise asemel roosatab. Loo-
tustandev noor sportlane, eriti hüpete ja jooksude (100 m) alal. On optimistliku ilmavaatega, peaaegu kõike kergelt võttev, muidugi ka õppimist ja kooliplikasid. Jälgib huviga poksimist, mida harrastab meeleldi ka ise, istub kinos ja vahepääl teeb koolitöidki. Energiliselt võtab osa skautlusest: tegeldes sääli juhina, Kavatseb veel end poksikursustel täiendada, et tulevikus võistlustel esineda.

30. **Ratassepp, H.** Hääl kää-

kirja tõttu määratud kõrgema instantsi poolt klassi kirjatoimetajaks. Kõige meelsamini õpib elektrotehnikat. Noormees, kes täis sädelevat energiat ja noorustuld. Pääle õppimise harrastab tantsu ja spordi, eriti viimasel ajal. Üldse kena ja rõõmus kaasõppur ning seltsimees. Karjääri kavatseb teha insenerina, aga võiks ka muudel aladel edukalt teotseda. Tulevikus siirdub teenistuskohale Raudteevalitsusse, kuid vahepääl kutsub teda Alma Mater Tartuensis ning E.Ü.S.

31. **Lina, L.** Keskmist kasvu blond hingeline ksv! Iseloomult väga tujukas, koguni äärmusisse kalduv; koolis on enamasti omaette, kuid väljaspool kooli lõbus, üllatusti armastav, kergesti haavuv. Tundide ajal ta ümised. Armastab seltskonda ja austab pidusid. Unistab uhkest elust ja ilusast naisest. Evib pinginaabris algusest pääle parima sõbra, kellele avaldab omad mured ja piserõõmud. Palavamaks sooviks on tal õrnema soo südameid vallutada. Tunneb huvi pääle muu ka spordi — käsipalli vastu, mida püüab mängida iseseisvana. Püüab ka õppida, kuid see jääb tihti ainult hääks ürituseks. Tulevikukavatsused pole talle vist veel eneselegi selgunud.

Saabumas on suur päev.

Kõik too algas suure „suminaga“ sügisel 1934. — räägin nimelt peatselt lõppeva kooliaasta esimesest semestrist. Suve jooksul seest- ja väljastpoolt läikima viksitud — pardong! remonteeritud — koolimaja oli äkki tulvil õpilasi: üks jalutas ja vaatas, kas klassiruumid on omal kohal ja kas kevadel pinkidesse „unustatud“ nimetähed on veel alles;

kaks õpilast tegid ilmatu tähtsate nägudega kõikvõimalikke oletusi uutest, ametissemääratud pedagoogest (oli ju neid terve hulk: uhiuus direktor ja kaks uhiuutes mundrites leitnanti — sõjaliste õppuste instruktorigi); kus aga kolm sõpra kohtusid, sääli läks alles teretamiseks ja pajatamiseks lahti. Täiesti nagu mesipuu: kõik seinaveered,

nurgatagused ja isegi avaramad kapitagused olid väikeste ja suurte „kõnemeeste“ poolt okupeeritud. Seejuures „üliviisakalt“ (vast ka häbelikult) igapäev hoidus jalutamisest — ei tahetud rikkuda koridoride puhtaksküüritud välisilmel liiga tolmuste jalajälgedega. Et kõik endid nii „hoolikalt“ varjasid, võis ainult kuuldemeele järele otsustada uude kooliaastasse astuva õpilaskonna arvulist hulka. Alles siis, kui viimaks saali koguneti, võis ka nägemismeel konstateerida sündinud fakti: vanu ja uusi silmapaare oli niivõrt rohkelt külge külje kõrval kinni, et „elukardetava“ kokkupõrke vältimiseks isegi üksikud saalis „suvitavad“ kärbsed tõusid „stratosfäärile“ ligemale.

Suur päev oli saabunud: T.P.K., täis noorusjõulist värskest, ja T.P.G., temast aastate võrra vanem kaaslane, astusid uude õppeaastasse . . .

*

Kool juba töötas ja õpilaskond organiseerus. Ent too „üliviisakas“ apaatia jalutamise vastu kehtis ikka edasi. Siis ühel päeval kooli kõrgeima võimu esindajad — harrad direktor ja inspektor — kutsusid saali kokku gümnaasiumi vanemate klasside „kongressi“, selleks — et neile jalutamist õpetada. Noil „võimukandjail“ olid üpris üllatuslikult suurejoonelised plaanid: taheti õpilaste jalutamise vastu sihitud antiapaatiat ignoreerida, pidada seda ei millekski, taheti terve õpilaskond vahetundidel „kohustuslikult“ jalutama panna. Kujutelge ometi — milline „hübematus“ — ignoreerida juba aastate vältel kestnud traditsioonilist seinte najale toetumist! Ent siiski too „kongress“ võttis vastu esitatud vägagi uuenduslikud „resolutsioonid“ (— olgugi ainult põhimõtteliselt) ja nüüd, aasta lõppe-

des, võib nentida, et kooliruumes igal vahetunnil võib näha päris „lustilist“ ringliikumist.

Siis tuli too tantsukursuste, pidude ja eksamite alatasa vahelduv ja korduv ajajärk. Tulid õpilaskonna vanema, ringide juhatajate ja muude „hädavajalikkude“ ametnikkude valimised ja ametisse kinnitamisid. Ja nende toimingute lõppe-

Asendamatu jõud sõjalistel õppustel.

des seisid jõulud juba ukse ees. Esimene semester oli lõppenud. Usun — palju õpilasi, eriti aga mitmed organiseerijad ja aktivistid, läksid pühi pidama üsna „kibedamaiguliste“ tunnistustega.

*

Aasta 1935. — Teise semestri ainuke ja kõiki õpilasi haarav tulipunkt oli ühine: kevadised eksamid. Küll oletati, kombineeriti ja „avastati“, küll „nuruti“ õpetajatelt teateid, missuguseist õppeaineist eksam võiks tulla. Iga päevaga lootused

seda teada saada aina kahanesid. Siis aga tõusid — ja kohe hiigelhüppel. Nimelt siis, kui nädalapäevad enne pühi härra inspektor „ära-seletatud“ näol klassist klassi liikus. Ning tema'p see oligi, kes eksamite ained üldsusele teada andis. Minki siis koju pühi pidama — seekord raamatuvirnade taha, ajeks vaid ainus soov, et kevadiste eksamitega hästi „toime tulla“, et „päästa, mis võimalik“.

*

Ning eksamid? — Nood enamalt jaolt lõppesid alles paari päeva eest. Oli rabelemist ja higistamist, oli saalitöid ja suusõnalisi vastamisi. Raske on praegu ennustada, kellel õnnestusid, kellel mitte. Igatahes pääle eksameid võis näha paljudel üpris lõbusaid nägusid, ent leidus ka üsna kurvameelseid silmapaare, isegi neid, kes veelgi tindiseil sõrmil pisaraid kuivatasid. „Vedas“ vist mõnelgi kehavõitu!

Nüüd aga on saabumas jällegi suurpäevad: algavad sõjalised õpused täis kapralite, aspirantide, leitnantide ja kindralite — pardong! vist liialdan veidi viimase nimega — käsklusi, täis taktisammulisi jalaasutumisi ja püsside „raginat“. Siis alles saabub tõeline suurpäev, päev, mil igaüks meist saab oma õpinguile vastava hinnangulehe. Võtkem need vastu nurinata, tundkem rahuldust, kui need hinnangud lubavad siirduda meil järgmisse klassi, lubavad lõpetada kooli; pingutagem veel kord oma tahet, kui kellelgi meist on määratud suvised järeleksamid, ja alakem uuesti, täis tööindu, kui mõni meist on jäetud kursust kordama!

Õppeaasta 1934/35. jõuab lõpule.

Algab ühine suvi meile kõigile. Õnn kaasa!

V. V.

Kooli kroonikat.

T. P. G. abiturientide tegevusest.

14. märtsil s. a. korraldasid tänavused abiturientid traditsioonilise peo-õhtu oma kooliruumes. Peo kava koosnes T. P. G. orkestri, abiturientide, vilistlaste ja T. P. G. ning T. P. K. õpilaste ettekannetest, mis said üldiselt sooja poolehoidu osalisteks. Eriti tugeva aplausi meelitas publikult välja kvintett koosseisus: akordion, 2 kitarr ja 2 mandoliini. Aplaus oli lõpuks isegi nii tugev, et esinejail tuli puudu lisapaladest. Muusikapaladest õnnestusid ka trio (klaveriitül-tšello) kunstipäraselt esitatud ettekanded.

Sõnalisel osas suurema numbrina abiturientide kõnekoor kandis ette H. Visnapuu luuletise „Kolm küünalt kodumaale“ õpet. A. Vaigla juhatusel. Ehkki nimetatud luuletis iseenesest ei paku kuigi tänuväärta materjali massdeklamatsooniks, oli juhataja selle siiski üldiselt päris õnnestunult lavas-

tanud. Eriti meeldivalt mõjusid esinejate riietus ja üksikud valguseffektid.

Samuti nagu ettekandeilt, õnnestus see pidu ka majanduslikult. Rahvast, peamiselt õpilasperet oli vaatamata argipäevale rohkesti. Samuti kohal oli ka oma kooli õpetajaskond. Kahjuks peab aga siiski märkima, et peale tegelaste oli meie kooli nooremate klasside õpilasi äärmiselt vähe ilmunud (ainult 20 inimest). Oma kooli abit. ettevõtte oleks küll pidanud leidma kaugelt rohkem poolehoidu.

Arvesse võttes kahe celmise aasta abit. peo ebaõnnestumisi, võib tänavust pidu täiel määral kordalainuks lugeda. Rahuldatusid o' id külalised kui ka peo korraldajad.

Teine abit. ühissetevõtte oli 28. märtsil s. a. korraldatud teeõhtu koos T. T. G. abituriumiga. Osavõtjate arv koos tegelaste ja õpetajatega oli 75 inimese ümber, neist umbes 30 T. T. G. abiturienti. Lauakõne pidas ksv. E. Annus, ära märkides õhtu suurt

tähtsust kahe kooli lähendamisel. Peab mainima, et säärased õhtud tõesti palju kaasa aitavad häade sidemete loomisel ja üksikute koolide mitte just sõbralikkude vahekorjade parandamisel. Tahaks loota, et antud eeskujule meie koolis järeletegijaid leiab ja abiturientide peres ilusaks traditsiooniks kujuneb.

Õhtu üksikud sooloettekanded nii T.T.G. kui ka T.P.G. õpil. said sooja vastuvõtu osalisteks. Koosviibimine vahelduvate ettekannete, teejoomise ja tantsuga tõi kaasa kõigile lõbusa ja hubase meeleolu.

T.P.G. abit. perel oli kavatsusel ka kevadpeo korraldamine koos Tartu Pedagoogiümiga. Kahjuks pidi see ilus kavatsus kevadise kibeda õppetöö tõttu siiski jääma ainult kavatsuseks.

Pärast õnnelikku kooli lõppu on meie abit. veel kavatsusel pikem ekskursioon Stockholmi. Esialgu seisab see siiski suure küsimuse märgi all. Loodame aga, et see kavatsus meil viimse ühisettevõtena enne elluastumist saab teoks.

A. T.

Asemike-kogust.

Asemike-kogu pidas oma järjekorralise koosoleku 3. märtsil s. a. järgmise päevakorraga 1) komisjoni valimine põhikirja muutmiseks, 2) esitaja valimine kavatsetava üleriikliku koolinoorsoo ajakirja toimetusse, 3) läbirääkimised. Komisjoni valiti: L. Märss V-r kl., P. Hubel V-t kl., H. Pavlin V-t kl., R. Lipp IV-r kl. ja E. Hindoala IV-t kl. Lisaks kuuluvad komisjoni juurde veel kaks õpetajat. Üleriikliku koolinoorsoo ajakirja toimetusse valiti V. Valter IV-r kl. Läbirääkimiste all sõna ei võetud.

5. aprillil 1935 astus kokku põhikirja väljatöötamise komisjon. Komisjon eelmainitud koosseisus muutis õpilaskonna vanema valimise üldiseks, kuna seni teostas seda Asemikekogu. Edasi vähendati Asemikekogu funktsioone, kuna ringide eelarvete küsimus jäeti õpilaskonna juhatuse usaldusse.

Muudetud põhikirja võeti vastu 11. mail 1935. aastal kogu õpilaskonna juuresolekul avalikul hääletamisel, kusjuures uue põhikirja vastu oli ainult üks hääl.

Enesekasvatusering on näidanud võrdlemisi innukat tegevust. Nii korraldati 21. veebruaril s. a. E. N. K. S. T. G. ruumes koos teiste Tartu keskkoolide usulis-eetilisi sihte taotlevate ringidega referaat-vaidlusõhtu, kus refereeris kohalik katoliku preester teemal: „Noorsookasvatus katoliikliku-

mais.“ 2. märtsil korraldati huviohtu, kus esinesid kõnedega dr. V. Hion teemal: „Enesetundmine“ ja õpetaja E. Adamson teemal: „Enesekasvatuse sihtlusest.“ Õhtu lõppes meeleoluka tantsuga. 10. apr. refereeris enesekasvat. ringi aktiivne liige ja tõsine karsklane õpil. I. Ots teemal: „Tänapäeva noorus“, oponeeris õpil. E. Mittendorf. Pääle ettekannet järgnesid elavad vaidlused.

Humanitaar-ringist.

12. märtsil toimus humanitaar-ringi korraldusel referaat-vaidluskoosolek T. P. G. ruumes. Refereeris õpet. J. Kimmel teemal: „Masin ja inimene“ oponeeris (ametliku oponendi õpet. K. Grimmi puudumisel) õpet. A. Vaigla. Referent märkis huvitava kõnes tehnika arenemisega paratamatult kaasas käivaid häid ja halbu külgi ühiskondlikus elus. Järgnevatel läbirääkimistel koosolijad võtsid innukalt sõna.

22. märtsil korraldati vaidluskoosolek koos T. T. G. kirjandusringiga T. P. G. ruumes. Refereeris P. Hubel (T.P.G.) teemal: Helene Runna „Keha ja vaim“, oponeeris H. Albert (T. T. G.). Koosolek õnnestus täiesti nii osavõtjate arvult kui ka elavate sõnavõttede tõttu.

Järgnev suurim üritus oli kirjanduslik kohus Leida Kibuvitsa teose „Rahusõidu“ päätegelase Eege Praakli üle, milline peeti 11. aprillil T. T. G. ruumes ja kust rohkearvuliselt osa võtsid Tartu tütarlaste-kommertsgümnaasiumi ja poeglastegümnaasiumi õpilased ning mitmed õpetajad. Kohtu eesistujaks oli vandeadvokaat J. Martinson, prokuröriks A. Havakats (T.P.G.), kaitsjateks A. Raadla (T.T.G.) ja H. Tammur (T.K.G.). Kaebealust Eege Praaklit kehastas Ehamaa (T.T.G.). Tegelikku kohtu asjaarutamist, mis kestis üle kolme tunni, jälgiti huviga. Kohus leidis kaebealuse Eege Praakli süüdi olevat ja otsustas teda karistada 4 aastase vangistusega, võttes arvesse 6 kuud eelvangistust.

Maleringist.

Maleringi tegevus käesoleval semestril on õige intensiivne olnud. 18. I. oli vältkurniir T.P.G. vältkalemeistri nimele. Osavõtjaid oli 11. Tagajärjed kujunesid: 1) E. Kurik 10 p. 2) Kord 9 p. 3) Kiiman 6 p. 4) Paberit 6 p. 5) Laurits 6 p. 6) Sutt, K. 6 p. Järgnevalt oli malevõistlus H. Treff-

neri gümnaasiumiga, mille kirjeldus oli celmes numbris.

Kolmandaks oli klassidevaheline maleturniir, kus iga klass esines 3 õpilasega. Meistriks tuli III-t kl. meeskonnaga: Kurik, Paberit ja Lokk.

10. II ja 17. II oli malematš Tartu Õhtugümnaasiumiga, mille võitis T.P.G. Üksikuist mängijaist saavutasid punkte laudade järjekorras 2 võimalikust: Kord 2, Kurik 1, Küman $\frac{1}{2}$, Rosenberg 1, Käost 1, Alver 1, Valter 2, Lipp 2 ja Estam $\frac{1}{2}$.

Suurimaks Maleringi ürituseks käesoleval semestril oli gümnaasiumide vahelise välkturniiri korraldamine, mis toimus 3. III. Osa võitis 6 gümn. 21. osavõtjaga, väljaspool võistlust võistles kaasa Jauram (Tööstus-majandusk.). Gümnaasiumide välkmeistriks tuli E. Kurik (T.P.G.) 100%oliselt saavutades 21 p. 2) Kord (T.P.G.) 17 $\frac{1}{2}$ p., 3) Kalling (T.O.G.) 16 $\frac{1}{2}$ p., 4) Arulaane (Pedag.) 16 p., 5) Kiiman (T.P.G.) 15 p., 6) Mutson (T.O.G.) 13 $\frac{1}{2}$ p. 7) ja 8) Mägi (T.O.G.) ja Otti (T.P.G.) 13 p. Väljaspool

võistlust Jauram saavutas 16 $\frac{1}{2}$ p. Arvestades meeskondade punkte kujunesid tagajärjed: 1) Poeglasteg. — 66 $\frac{1}{2}$ p. 2) Õhtug. — 55 p., 3) Pedag. 14 p., 4) ja 5) Saksa- ja Kommertsgümnaasiumil kummagil 20 p. ja 6) Vene g. 11 p.

20. III. oli omavaheline välkturniir 12 osavõtjaga. Siin tõestas Kord jällegi oma paremust Kuriku ees, tulles meistriks 100%oliselt 11 punktiga, 2) Kurik 8 p., 3) Otti 8 p., 4) Kiiman 6 p., 5) Paberit 6 p., 6) Laurits 6 p. ja 7) Sutt K. 6 p.

Võib märkida, et kõigil neil võistlustel noored mängijad esinesid edukalt ja töötavad kujuneda häadeks mängijaiks. Neist võiks nimetada vendi Sutt'e ja Laurits'at. Kuid ei või unustada ka Korda ja Kurikut, kes juba on „ristitud“ väarikate nimedega. Nimelt Korda kutsutakse T.P.G. Alehhi'iks ja Kurikut T.P.G. Botvinnik'uks. Omalt poolt usungi Korra ja Kuriku järkjärgulist, kuid püsivat arenemist viimati mainitud suurmeistrite mängutasemeni.

Mõningaid teadaandeid.

Näidendite võistlus.

Tartu Keskkooliõpetajate Ühingu poolt kuulutati välja üleriiklik keskkoolinäidendite võistlus. Teemad on vabad, küll on aga soovitatav, et näidendi sisu tegeleks: 1) meie koolieluga, peamiselt õpilaskonda puudutades, või 2) meie ajaloo patriootilisel taval. Näidendi ettekanne ei tohi vältida üle 2 tunni ja ta peab olema kostüümelt ning rekvüüsilt lihtis ning võimalikult ilma kulisside vahetamiseta. Kõik tööd saata Tartu Keskkooliõpetajate Ühingu nimele hiljemalt 15. sept. s. a.

Osa võtta võivad võistlusest kõik. Žüriisse kuuluvad: H. Raudsepp, E. Türk, J. Roos, A. Vaigla ja H. Jänes.

Auhinnad: I auh. — 120 kr., II auh. — 80 kr. ja III auh. — 50 kr.

Õnnelikud võitjad.

Eelmises „Iil'i“ numbris oleva ristsonade lahendajaist said auhinde: 1) H. Laumets IIIr kl. — Turgenjev'i „Aadlipesa“; 2) E. Ehrman IIr kl. — Moliere'i „Ihnuse“ ja R. Tuul IIIb kl. — Eino Leino „Helkalaulud“.

Õ i e n d u s. Eelmises „Iil'i“ numbris oleva artikli „Elekter majapidamises“ autor on märgitud J. Tammiste, kuna peab olema A. Tammistu.

Soovitan rikkalikus valikus

**parimate kodu- ja välismaa vabrikute
riidekaupu.**

Meester. palitu-, ülikonna- ja püksiriideid jne. jne.

Laos valmis: palitud, mantlid, ülikonnad, trench-coat kummi ja present vihmamantlid.

Tellimised täidetakse I järgu juurelõikajate ja parimate meistrite poolt oma täiendatud töökojas.

ODAVASTI JA MOODSALT RIIETUDA SAATE

Karl Abel'i

riide- ja valmisriiete kaupluses Tartus, Kaubahoov nr. 35.

Põllumasinate osade keskladu

„AKRA“

Tartus, Aleksandri tään. 1.

Kõnetr. 270.

Alafine suur ladu igasugu põllumasinate osadest:

Deering, Herkules, Massey Harrys, Vf Vood, Eckert, Plano,

Beermann, Milvauke, Osborne, Cormik Delma, Champion.

Suurem ladu kültekehasid, vanne, klosette, köögikausse, kõiksugu torusid ja nende ühendusosi, ventiile, kraane, pumpi jne. jne.

Hind 25 senti.